

Letnična lista: --
 Celo leto K 10.—
 Pol leta 5.—
 Četrt leta 2:50
 Mesечно 1.—
 Sunaj Avstrije: ----
 Celo leto 15.—
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vlin
 od 6 redne četvrtine; pri
 večkratnih oznanilih velja
 popust.
 „Straža“ izhaja v pe-
 deljek in petek popoldne.
 Rekopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Wilsonova mirovna načela.

Priprave za vojne kuhinje po mestih in industrijskih krajih. — Na bojiščih hud mraz. — Uspešni napad nemških čet na ruske postojanke ob reki Aa. — Francozi pošiljajo svoje čete na italijansko bojišče. —

Južna Avstrija.

Med mnogoštevilnimi predlogi, kako bi se naj Avstrija nanovo preuredila, se nahaja tudi predlog, ki želi, da se notranja uprava Avstrije kolikor mogoče centralizira, vsled česar bi sicer naj posamezne deželne meje ne izginile, vendar pa se zložilo več dežel v eno upravno celoto. Tako bi se centralizem lahko mnogo strožje izpeljal, kakor pa če ostanejo različna namestništva in predsedstva po posameznih deželah. Glasom teh predlogov bi se naj ustvarila tudi na jugu posebna upravna celota, ki bi se naj imenovala Južna Avstrija.

Ko so pred kratkim nemški koroški poslanci zborovali v Celovcu in sta jim Dobernig in dr. Angerer razlagala svoje načrte, je padla tudi beseda: Južna Avstrija. Koroški poslanci so zahtevali, da se mora tudi Koroška pridružiti Južni Avstriji. Iz tega smo izvedeli, da se tudi v krogu nemških alpskih poslancev nahajajo privrženci te ideje in da se bojijo, da bi Koroška ne prišla zraven.

Južna Avstrija bi po mnenju reformatorjev, ki sedaj v Avstriji ležejo kakor gobe po dežu na dan, naj obsegala Štajersko, Koroško, Kranjsko, Goriško, Trst in Istro. Te dežele skupaj bi naj tvorile eno upravno skupino. Po domače povedano, bi naj te dežele skupaj imele samo eno namestništvo.

Kaj pa pomeni Južna Avstrija v narodnostnem pomenu? Računimo! Štajerska ima (po zadnjem ljudskem štetju) 409.684 Slovencev in 1.034.473 Nemcev; Koroška 82.212 Slovencev in 313.988 Nemcev; Kranj-

ska 490.978 Slovencev ter 35.008 Nemcev; Primorsko 266.614 Slovencev, 227.183 Hrvatov ter 334.152 Italijanov, ostalo druge narodnosti.

Južna Avstrija bi torej imela okroglo 3.300.000 prebivalcev; med njimi okroglo 1.400.000 Nemcev, okroglo 1.450.000 Slovencev in Hrvatov, ter okroglo 340.000 Italijanov. Jeziček na vage bi torej tvorili Italijani. Ako se to razmerje pogleda, je nam še le prav razumljivo, zakaj koroški Nemci v imenu nemštva odločno zahtevajo, da pridejo k Južni Avstriji.

Južna Avstrija onim, ki poznajo avstrijsko zgodovino, ni nova tvorba. Navajeni smo le imenovati to enotno upravo: Notranjo Avstrijo. Tako čitamo, da sta se brata Albreht in Leopold po dolgem pogajanju leta 1379 v samostanu Neuberger ob Murici pogodila, da bo Albreht obdržal Gornjo in Dolnjo Avstrijo, Leopold pa dobi Notranjo Avstrijo, h kateri je spadala Štajerska, Koroška, Kranjska, Slovenska marka in Istra. Avtonomističen princip je zmagal v prvi nad centralističnim. Pod Ferdinandom I. zopet čitamo o upravni delitvi Avstrije. Najstarejšemu sinu Maksimilijanu je dal Češko, Ogrsko in Avstrijo drugemu sinu Gornjo Avstrijo (Tirolsko ter Prednjo Avstrijo) in tretjemu sinu Karlu Notranjo Avstrijo. Pozneje pa se je začela nagibati notranja politika k centralizmu. Ustanovili so se za Gornjo in Notranjo Avstrijo skupni najvišji upravni uradi. Pod Marijo Terezijo je centralističen duh popolnoma zmagal — skupna državna ideja je premagala princip teritorialne delitve.

V slovenski politiki srečavamo idejo Notranje Avstrije na Koroškem pri Einspielerju. Izdajal je ce-

lo list „Innerösterreich.“ Einspieler je bil prepričan, da bi le taka federalistična tvorba omogočila, da pridejo tudi koroški Slovenci k drugim Slovincem. Čeprav je pozneje pustil podčrtavanja te ideje, vendar se ni nikdar odkrito ogreval za Zjedinjeno Slovenijo, ki je po drugih slovenskih kronovinah slavila svoje zmagoslavje. Računal je, da bi koroške Slovence iz narodnogospodarskih ozirov, utemeljenih v geografski legi, vsled katere gravitira Gornja Koroška v Beljak, Spodnja Koroška v Celovec, težko bilo dobiti v Zjedinjeno Slovenijo. Sedaj njegovo idejo propagirajo Dobernig in Angerer. Kako bi se čudil pokojni Einspieler, ko bi sedaj vstal iz groba in videl, kako se je zopet zasuknila politika.

Svojega mnenja nočemo izraziti, hoteli smo le informirati.

Novi poslaniki.

Naš poslanik v Švici baron Gageru se je odpoklicel. Na njegovo mesto je prišel Aleksander baron Musulin, o katerem upamo, da bo svoje važno mesto v Bernu v polni meri izpolnjeval in ne bo svojega znanja o švicarski politiki in politiki sosednih držav zajemal samo iz „Neue Freie Presse.“ V sedanjem trenutku pa ima švicarski poslanik izredno važno misijo.

Izvanreden poslanik v Varšavi je postal Štef. Ugron pl. Aranfalva. Vodstvo monakovskega poslanstva je prevzel grof Douglas Thurn-Valsassina. Nizozemski poslanik Giskra je odpoklican, na njegovo mesto je imenovan Ludovik grof Secheny. Za poslanika v Sofiji je imenovan O.

LISTER.

Ljudska prerokovanja o vojski

Kmetijski stan bi bil pesem sama, če ne bi bil od nekad združen s tako velikimi naporji in velikim trpljenjem. Ni ga menda stanu, ki bi bil tako raznočrten po svojih opravkih, kakor je kmetijski stan. Tudi najtežja kmetijska dela, pri katerih ljudje telesno veliko trpijo, spremlja vesela pesem, neizčrpna pesem božje narave, naj jo drobijo veseli in šegavi mladiči, da se razlega od vasi do vasi, naj jo režajo kakor škrjančki zgodnji, ukajoči kosci ali jo diha od slabotne leščerbe razsvetljena kmetijska soba ob zimskih večerih, ko brnijo kolovrati in dedek pripoveduje pravljice.

Kako suboparno, enolično je nasproti temu opravilo uradnika ali tovarniškega delavca. Zato se ljudsko mišljenje snuje na kmetih, kjer bujno cvete fantazija in se misli vglobe v človeško življenje. Moderno, stroju podobno, nemirno življenje po mestih in v tvornicah, ki se skokoma giblje od predmeta do predmeta in si ne da časa za razmišljanje ali pa le hladno računa kakor trgovec, je umiranje vesele duše, pogrebanje poezije. In čim bolj prodira na kmete duh in mišljenje meščanstva, tem bolj gine vesela stran kmetijskega stanu in tem bolj se čuti njegova butara.

Važno mesto v ljudski fantaziji so zavzemale ljudske prerokbe, ki so se ohranile v našem ljudstvu najbolj pristinosti v krajih, ki jih je moderna kultura še najmanj obližnila. Ljudske prerokbe se naslanjajo de-

loma na sveto pismo, povečini pa si jih je ustvarila bogata in zdrava ljudska fantazija; po nekem zdravem nagonu je videlo ljudstvo bodoči razvoj človeštva, napravljalo si počasi, pa sigurno dobro sodbo o človeškem napredovanju. Ljudstvo je opazilo, da z napredkom v gospodarskem in prometnem življenju ne koraka vstric nepokvarjenost, poštenost in versko življenje človeštva. Zato je videlo v modernem življenju le slabo stran, ne pa tudi dobre strani istega.

Pri tem je uporabljalo ljudstvo sporočila svojih pradedov iz domače zgodovine, seveda prikrojena po svoji fantaziji, kakor n. pr. o kralju Matjažu, ki da spi pod goro Peco in čaka trenutka, kdaj da najprijde pomagat cesarju, ko bo v stiski. Kralja Matjaža si je ljudstvo ustvarilo iz ogrskega kralja Matija Korvina (1458—1490), ki se je priljubil ljudstvu z avtoriteto svoje pravicoljubnosti; občudovalo je pa v njem tudi njegove zmožnosti kot vojskovodja in mu je ohranilo hvaležnost, ker je potisnil iz Bosne Turke, ki so od tam vpadali v naše dežele. Tako globoko se je vkoreninil ta leta 1490 umrli vladar v mišljenje slovenskega naroda, da je dobil celo mesto v sedajni svetovni vojni.

Tudi v sedanjih svetovnih vojni še žive med narodom prerokovanja. Ljudstvo je po nagonu čutilo, da sebičnost ljudi, krivičnost narodov in njihov pohlep mora izcimiti veliko vojno. Fantazija si je seveda spredla vsemogoče naravne spremljevalke vsake večje vojne, hude čase, stiske; mnogo posameznosti iz teh prerokovanj pa je gotovo nastalo pozneje, ko so prerokovana dejstva že nastopila, kakor n. pr. da bodo orožniki nosili „špičaste kape“ itd. Zato imajo ta prerokovanja, v kolikor povedo to, za kar ni treba prerokškega duha, ampak kar narekuje o bodočnosti sodba trezne pameti, resnično podlago, drugo pa je gola pritiklina ljudske domišljije.

Tako so se ohranila v Selah in Slovenjem

Plajberku prerokovanja o svetovni vojni, ki jih vsled cenzure smemo le toliko objaviti, v kolikor niso vznemirljiva za tiste, ki verjamejo vsako ljudsko prerokbo, kakor da bi bile te prerokbe razodete od sv. Duha, kakor so svetopisemske prerokbe.

To ljudsko prerokovanje pravi: Prišle bodo še velike spremembe in novosti. Vpeljale se bodo nove mere, nove vage in nov denar, da se nikdo ne bode spoznal več. Ob cestah bodo nasipali grobove in postavljali stebre, po katerih se bo iz enega mesta v drugo govorilo. Zandarji bodo špičaste kape nosili. Kača bo na Koroško glavo pomolila, črn bik bo po Rožu tulil. Iz vsake beraške bajte bo prišla „frava“ ven in hlapec se od gospoda ne bo poznal. Od vsega in vsake malenkosti se bo davek pobiral in celo kruh bo obdačen.

V spodnjih krajih bo začela ena glavnja (na enem koncu ogorel kol iz kresa) tleti, najmanjši kraljič se bo vzdignil in kres se bo zanetil čez in čez, da bo ves svet v ognju. Hudi časi bodo nastopili ko bi imel biti (namreč cesar), pa ne bo. Vojska z Rusom se bo začela, ko se bo pšenica žela in potem bo volna draga. Turške kamele bodo Reno pile. Prišli bodo časi, ko bo tisti bolj srečen, ki nič nima, kakor pa bogatin. Ko bo naš cesar v stiski, bo prirasla kralju Matjažu brada trikrat okoli mize. On je bil zasut z vojsko pod Gnili mor'em, ker se je vzdignil proti Bogu. Čas pokore bo potekel; on se bo vzdignil s celo vojsko, katere je toliko, da bi morje posušila, prišel našemu cesarju na pomoč in slavno zmagal. Mir pa se bode sklepal na Sovrškem polju pod lipo, ki ima sedem vršičkov. Tam se bo mirilo sedem — kraljev.

Potem bo prišel preobrat. Začela se bo druga „vera“, večja prijaznost in ko se bosta na cesti srečala najhujša sovražnika, se bosta objela in nagovorila: „Bratec, kje si Ti bil, da si še živ?“ —

grof Czernini. Grof Aleksander Hoyos je prideljen poslanstvu pri danskem in norveškem dvoru v Kodanju ter poslan v Kristijanjo. Načelnik pisarne zunanjega ministra je postal grof Ferdinand Colloredo-Mannsfeld.

Tudi iz teh imenovanj in sprememb se spozna, da veje pri nas nov, osvežujoč veter.

Zborovanje katoliške ženske organizacije.

Dunaj, 22. januarja.

Nižja-Avstrijska ima dobro razvito organizacijo katoliških žen. Razdeljena je ta organizacija na dvoje: na skupino v mestih, trgih in industrijskih krajih in na posebno društvo kmetijskih žen in gospodinj. Mestna skupina šteje 45, ona na kmetih pa 79 krajevnih odsekov.

V soboto, dne 20. in v nedeljo, dne 21. januarja t. l. se je v št. Hipolitu vršil prvi občni zbor društva kmetijskih žen. Udeležba je bila izredno obilna. Udeležile so se zborovanja tudi gospe iz mest. Kot gostje so bili navzoči tudi zastopniki ministrstva, deželne odbora in drugih zastopstev. Shod so počastili s svojim obiskom še tudi škof dr. Rössler, knežinja Starhemberg, mnogo grofic in baronic ter več državnih in deželnih poslancev.

Cilji organizacije so: Združenje kmetič v svrhu gospodarske, socialne in kulturne povzdige žentstva na kmetih. Tem ciljem primerni so bili tudi posamezni referati na zborovanju. V gospodarskem oziru stremi organizacija za tem, da se povzdigne produkcija kmetijskih in gospodinjskih pridelkov, in sicer v prvi vrsti po boljši strokovni izobrazbi, po obilnatem poljedelskem in gospodinjskem poduku v šolah in po poduku na potovalnih slučajih. Organizacija ima tudi namen, da bi se z ožjim stikom in večkratnim shajanjem kmetijskih in mestnih žen premostila razna nasprotstva, ki se že od nekdaj, posebno pa v sedanjih vojski, odpirajo med mestom in deželo. Nadalje stremi nova organizacija na Nižje-Avstrijskem pred vsem za tem, da na kmetih zopet oživi domačo obrt: gojitev lanu in konopelj, tkanje, predenje itd. Govori, ki so se govorili na tem zborovanju, so razpravljali o teh-le predmetih: „Beg z dežele in boj proti njemu“ (baronica Wensern), „Kmetica kot producentinja in konsumentinja“ (grofica Walterskirchen), „Povzdiga stanovske zavesti pri kmetiči“ (gospodična Asunta Nagl), „Službene in plačilne razmere na deželi“ (ravnatelj Göhlert), „O poljedelstvu in njegovi preosnovi“ (dr. Fr. Sommeregger), „Domoivinsko varstvo in deželna kultura“ (ravnatelj Albrecht), „Socialno skrbstvo na deželi“ (gospa dr. Seitz), „Zadružništvo na deželi“ (poslanec in dekan Bauchinger).

Točke, o katerih se je razpravljalo na tem zborovanju, so dejanske vrednosti tudi za nas. To zborovanje nam more služiti za zgled, kako tudi v vojnem času lahko deluje nepolitična organizacija.

O miru.

Wilson je zopet govoril. Tokrat je svojo modrost izlil v posebno poslanico na senat Severnoameriških Združenih držav. Wilson v poslanici modruje, kako bi se dal svet nanovo urediti. Njegove ideje so utopistične. V političnem oziru je poslanica seveda mnogo bolj naklonjena ententi nego nam. To je že stara reč, da se Wilson kot Anglež in soudeležnik pri dobičkanosnih municijskih tovarnah v kritičnem trenutku vedno nagne na ententino stran. Vendar tudi take utopistične ideje, kakor jih razlaga Wilson, ne škodijo mirovni misli, ampak jo podpirajo in razširjajo.

Drugi mirovni pojavi niso nobenega posebnega pomena, vendar jih prinašamo, da so naši čitatelji poučeni.

Wilsonova poslanica.

Predsednik Wilson je poslal dne 22. januarja na severoameriški senat sporočilo, v katerem mu razlaga svoje misli o miru. Wilson pravi, da morajo biti narodni svobodni in enakopravni. Narodi si naj sami izvolijo obliko svoje vlade. Morja ne smejo biti posest nekaterih narodov ali držav, ampak morajo biti pristopna in svobodna za vse države. Pogoji za trajen mir je, da se da vsem narodom jamstvo, da bodo lahko nemotno, prosto in neogroženo občevali med seboj. Oboroževanja na morju in na suhem se morajo omajiti. Brez žrtev in odjenljivosti je mir nemogoč. Vsi narodi naj v bodoče opustijo navade, da bi se združevali v posebne tekmovalne zveze za svetovno gospodstvo. Wilson torej predlaga:

„Vlada senajsamo v soglasju z ljudstvom, morja naj bodo prosta, oboroževanje na suhem in na morju se naj omeji. Oborožena sila naj bo sa-

mo sredstvo za vzdrževanje reda, ne pa orodje za napadanje ali sebično nasilnosti.“

Razni glasovi o Wilsonovi poslanici.

Kaj pravijo Angleži?

Angleško časopisje je Wilsonovo sporočilo sprejelo dokaj prijazno. „Daily News“ pravi n. pr. med drugim, da Wilsonov predlog stremi za tem, da se Rusiji zagotovi dohod do Sredozemskega morja, Avstriji pa se zasigura tudi v bodoče prosta pot do Adrije.

Kaj pravijo Francozi?

Pariški listi naglašajo, da je Wilsonov predlog posebne važnosti, a pomeni samo neizvedlive sanje. Tudi četverosporazum je mnenja, da je trajen mir mogoč le na podlagi pravičnosti in svobode. Zavezniki pa vstrajajo pri svojem sklepu, da mir pred popolno zmago četverosporazumovih armad ni mogoč.

Kaj pravijo Italijani?

Italijanski listi pravijo, da je Wilson istega mnenja kot četverosporazum, ko naglašava ravnostne temeljne pogoje za trajen mir: svoboda narodov. Listi naglašajo, da ima gotovo Wilson v mislih načrt, da ograta Avstrija in Nemčija odstopi vse one dežele, ker prebivajo drugi narodi, n. pr. Francozi (Alžacija in Lotariško), Italijani, Poljaki, Rumuni, Čehi, Jugoslovani itd.

Kaj pa nemško časopisje?

Nemško časopisje je Wilsonovo sporočilo sprejelo precej hladno. Berolinski listi n. pr. naglašajo, da so Wilsonovi predlogi le manjšega praktičnega pomena. „Kölnische Zeitung“ pravi, da je besedi o Wilsonovega sporočila dospelo v Nemčijo le v pomanjkljivi obliki. List dvomi, da bi imeli ti predlogi kaj dejanskega uspeha.

Glasovi švicarskih listov.

„Journal de Geneve“ pravi, da se Wilson premočno vmešava v svetovni prepir in je v svojem sporočilu nastopil odločno, skoroda poveljujoče. Sedanja Wilsonov predlog je prišel prezgodaj. Wilson je šel predaleč in se je bati, da se bo vsled tega cela mirovna akcija ponesrečila. „Guerre Mondiale“ piše med drugim, da so Wilsonovi mirovni predlogi ravno isti, kakor si jih misli švicarski zvezni svet. Wilsonovo sporočilo pa bo skoro gotovo v obeh taborih zadelo na glasen odpor.

Italijanski katoličani za mir.

Polemika italijanskih intervencionistov proti katolikom postaja vedno ostrejša. Cenzura nastopa proti tej polemiki izredno mlo. Sicer pa sovražniki katoličanov priznavajo, da je bilo rimsko zborovanje katoliških organizacij ogromen nastop italijanskih katolikov, ki so prijazni mirovnemu gibanju.

Angleško ljudstvo za mir.

V nasprotstvu z raznimi izjavami angleških vladnih krogov proti miru poroča list „Daily Mail“, da dobiva dnevno veliko število dopisov, ki vsi priglanjajo list, naj piše v mirovnem smislu. V Londonu se dan za dnevom vršijo dobro obiskana zborovanja za mir. Kot glavna govornica nastopa navadno voditeljica sufragetk, Pankhurst.

Angleške izvenevropske dežele za nadaljevanje vojske.

Kakor se iz Londona poroča, je ministrski predsednik Nove Zelandije, Massey, imel v Londonu dne 21. januarja javen govor o vojski in miru. Massey se je med drugim sledeče izjavil: „Konec vojske ne še daleč, čeprav bi mir že jutri lahko imeli, ako bile mi (Angleži) hoteli. A mi niti še približno ne mislimo na to, da bi sprejeli mirovno ponudbo, ki bi nam jih stavila Nemčija. Mi (Angleži) moramo v tej borbi tako dolgo vstrajati, da nasprotnika popolnoma premagamo.“ Massey je nato opozoril navzoče, da se bo tekom meseca februarja v Londonu vršila velika britska državna konferenca, ki bo sklepala o popolni solidarnosti vseh, v Veliki Britaniji združenih držav in dežel. Že naprej vas lahko zagotovim, da bodo vse angleške izvenevropske države in kolonije za nadaljevanje vojske proti Nemčiji.“ Finančni minister Nove Zelandije, sir Jožef Ward, je povdarjal, da je prebivalstvo angleških dežel in naselbin popolnoma edino v tem, da se še sedaj ne sme skleniti miru, ker je še prezgodaj.

Angleži so si naročili, kakor je iz teh dveh izjav razvidno, ministre iz izvenevropskih britskih pokrajin, da jim delajo propagando za nadaljevanje vojske.

Bolgarija in vprašanje miru.

Bolgarski minister Pešev je dne 21. januarja, izjavil nekemu časnikarju: Ko je četverosporazum na noto naših zveznih držav in na noto severoameriškega predsednika posmehljivo odgovoril, so nadaljne mi-

rovne ponudbe od naše strani popolnoma brezpredmetne. Ako bi namreč hoteli mi odgovoriti četverosporazumu tako, kakor je odgovoril on, potem bi morali mi zahtevati n. pr. tudi osvoboditev Indije. Vprašanje miru pa se bo kljub četverosporazumovemu odgovoru razvijalo naprej, dokler se končno ne bode ugodno rešilo. Do tedaj se pa bodo naše in naših zaveznikov čete borile kakor dosedaj in bodo prizadjele sovražnikom občutne poraze ter svojo domovino tako sijajno branile kot dosedaj.

Car — knezu Galicinu.

Car Nikolaj je poslal ministrskemu predsedniku knezu Galicinu sledeči odlok:

„Poverivši Vam odgovorno mesto ministrskega predsednika, smatram za potrebno, da Vas opozarjam na sledeča važna vprašanja. V sedanjem trenutku obrata velike vojne se obračajo misli vseh Rusov brez razlike narodnosti in stanov na hrabo, zmagoslavno obrambo domovine in pričakujejo z ve ikansko napetostjo odločilnega spopada z nasprotnikom. V popolnem sogla ju z našimi zveznimi zavezniki opustite vsako misel na kak mir pred končno zmago. Prepričan sem trdno, da bo ruski narod, ki prenaša s samozatajevanjem vsa bremena vojne, izpolnjeval svojo dolžnost do konca, ne da bi se ustrašil kakih žrtev. Prirodni pomožni viri naše domovine so neizčrpni in izključujejo nevarnost kakega izčrpanja dežele, kakor se očitvidno pojavlja pri naših nasprotnikih. Tem večjega pomena pa je za to ureditev v sedanjih pogojih tako važnih vprašanj preskrbe z živili. Radi tega naročam predvsem v Vaši osebi združeni vladi, da naj skrbi tako za preskrbovanje naše hrabre armade, kakor tudi za olajšanje neigibnih preskrbovalnih težkoč za fronto. Računam s tem, da bo skupno delovanje vlade osredotočeno na ureditvenje odredb na široki podlagi. Vprašanje preskrbovanja armad in prebivalstva zahteva tako soglasje med odredbami vseh oblasti na fronti kakor v zaledju kakor tudi soglasje z ministrskimi uradi. Nadalno vprašanje, ki mu pripisujem veliko važnost, obstoja v nadaljnem zboljšanju prevažanja tako po železnicah kakor po rekah. Ministrski svet naj izdela tozadevno odločilne odredbe, ki bodo popolnoma zasigurale izkoriščanje prevažanja, da bosta tako armada kakor prebivalstvo pravčasno preskrbljena z vsem potrebnim. Opozarjajoč na ta važna vprašanja pri predstoječem delovanju, sem trdno prepričan, da bo državna дума rada podpirala dela ministrskega sveta pod Vašim predsedstvom, ker jo navdaja samo ena želja, naj se nadaljuje vojska do zmagovitega konca. Pri organiziranju gospodarskega življenja dežele bo imela vlada neoadomestljivo podporo v zemstvih, ki so tako v mirovnem kakor tudi v vojnem času dokazala, da imajo spoštljivo v spominu tradicije mojega pradeda nepozabnega spomina, carja Aleksandra I.“

V letu 1917 se sklene mir?

Iz Kodanja se dne 23. januarja uradno poroča: V skandinavskih državah so pripravljani na brezobzirni nemški podmorski boj in na poostreitev angleške blokade. Usoda vojske se bo, naj se razvije pomorski boj tako ali tako, odločila na vsak način na zahodu. Preskrbovanje osrednjih velevlasti z živili bode potem, ko je enkrat po njih armadah dosežena Odesa, za delj časa zasigurana. V Skandinaviji se leto 1917 splošno označuje kot leto miru.

Kaj bo z invalidi?

Med onimi, ki jih je svetovna vojska najbolj onesrečila, so gotovo invalidi, vojaki, ki so izgubili roke ali noge ali drug za delo neobhodno potreben telesni ud. Nesrečne so res družine, ki so obubožale vsled hude draginje, pa to se bo znabiti še nekaj popravilo. Odprlo se bo delo, zaslužka bode veliko, draginja bo ponehaval. Sirotne bodo ostale vdove, ki jim je padel mož, opora družine, in jim zapustil nepreskrbljenih otrok. Tudi te se bodo opomogle. Dobivale bodo pokojnino, nekatere se bodo vnovič omožile in otroci bodo doraščali in si služili sami kruh. Nekaterim se najbolj smilijo vojaki, ki so padli. Pa se zdi, da so invalidi skoro še večji siromaki. Oni, ki so obležali mrtvi, so kmalu prestali bolečine, nekateri v trenutku, dočim invalidi trpe in bodo trpeli celo svoje življenje. Popreje mlad fant, korenjak in zdrav, močan, povsod priljubljen, sedaj pa brez rok, slep, nikamor ne more, delati ne more in tak bode ostal vedno; ali to ni bridko! Ni čuda, da si želi ta ali oni, da bi bil mrtev obležal na bojišču.

Kaj bo z njimi? V prejšnjih časih so dobili lajno, pa so hodili od hiše do hiše in so prosjačili. Ali bi naj bilo sedaj enako? To bi bilo pač krivično, umazano, nehvaležno, nečloveško. Ničesar niso zakri-

vili, najboljše svoje moči so dali državi, se žrtvovali za druge, sedaj naj pa prosijo za božjo voljo miloščine. Grdo nehvaležno bi se izkazala država, če bi jih pustila brez zadostne pomoči. Kako bi jim moralo biti hudo, ko bi videli, da so vsem le v nadlego, le vsiljivci, da se jih vse ogiba, jim vse želi le smrti. Ne, tega ne sme biti! Država jih mora zadostno oskrbeti, jim osladiti življenje, kolikor more. Do tega imajo pravico.

Pišejo o vojnih domovih, ki jih bo zgradila država po deželah, kjer bodo našli invalidi gostoljubno streho, kjer bodo preskrbljeni z vsem za celo življenje. To jim gre vsekakor. Seveda bi to ne bilo še vse. Preskrbljeni bi bili telesno, pa ne tudi duševno. Država kot taka bi dala živež, manjkalo bi pa še ljubezni, tolažbe in pa zagotovila, da niso nadležno breme, ampak ljubljenci, ki se jim ustrezne, kakorkoli in kjerkoli je to mogoče. To še le bi jim osladilo življenje. In to bi dala le Cerkev, ki jo preveva duh božje ljubezni. Le ona hrani v sebi moč, utešiti tudi srca, jih potolažiti in jih storiti zadovoljne in udane v voljo božjo. Zato bo morala povabiti država tudi Cerkev k sodelovanju. Morala bo oskrbeti dušno pastirstvo po teh zavodih in poklicati znatno redovnice v postrežbo. Tako bo preskrbljeno za cele invalide, duševno in telesno.

Nihče pa naj bi več ne omenil misli, ki jih je domislil brezumni učenjak Ernest Haeckel v knjigi, izdani leta 1915. Tu namreč svetuje v imenu hvalesane človekoljubnosti državi, naj bi spravila s sveta take, ki trpijo sami in so drugim v nadlego (invalidi, nezdravljive bolnike) s tem, da bi jih na umečen način umorila. Dala naj bi jim namreč po zdravnikih takih zdravil, da bi počasi, pa gotovo in brez bolečin shirali in umrli. Tako bi bili sami rešeni trpljenja in bi drugim več ne delali nadlege.

Tak umor je pravi umor, prepovedan v peti božji zapovedi in zato nikdar dovoljen. To kaže jasno, kam pride človek brez vere. Pa tudi sila žali vsako sočutno srce. Kaj si vendar more misliti tak nesrečnik, ko bere take nasvete. Po sili se ga hočejo znebiti. Še živeti mu več ne privoščijo. S smrtjo mu vrača narod trpljenje in muke, ki jih je bil prestal radi njega. Tako naziranje pač ni človeško. Zdi se, da nastopajo časi, kakor beremo o starih narodih, ki niso poznali krščanske vere, n. pr. Rimljani in Grki, da so izpostavljali betezne in slabotne otroke takoj po rojstvu in jih pustili psom v hrano ali pa umreti od lakote.

O ne! Junaki, ki so se žrtvovali za domovino, morajo na ti in bodo tudi našli v domovini odprte roke in hvaležna srca.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem kakor tudi na vseh drugih bojiščih je nastopil hud mraz, ki zelo omejuje vojno delovanje. V Dobruči so Bolgari dne 21. t. m. pri mestu Tulcea prekoračili Donavo, a so se drugi dan pred sovražno premočjo zopet vrnili. V moldavskem gorovju in ob Seretu le boji prednjih straž.

Bolgari ob Donavi.

Dne 21. januarja so Bolgari pri mestu Tulcea prekoračili Donavo. Radi prevelike sovražne premoči so naslednji dan zopet svoje postojanke na ruskih tleh opustili.

Mesto Galac gori.

Mesto Galac že čez 14 dni gori. Ognjena zarja se vidi več mili daleč. Bombardiranje mesta se ponoči nadaljuje.

Zelezniška nesreča.

Pri železniški nesreči pri mestu Cirurea je bilo usmrčenih 374, ranjenih pa 756 oseb, med njima 500 težko.

Rusko bojišče.

V Karpatih večinoma mir. Pri Stanislavu so dne 20. t. m. Hrvati uspešno napadli ruske postojanke in zasedli sovražni jarek. V Voliniji artilerijski ogenj. Na severu so Nemci ob reki Aa (teče mimo Mitave in se zahodno od Rige izliva v tamošnji morski zaliv) dne 24. januarja v širini 10 km vdrli v ruske postojanke in vjeli čez 1700 mož. — Iz Rusije prihajajo poročila o velikih spremembah na političnih vodilnih mestih.

Velike razvrstitve.

„Ruskoje Slovo“ poroča, da je pri ruskih armadah na zahodu in jugu pričakovati velikih razvrstitev. Armadno vodstvo namerava poslati zopet številnih čet na francosko fronto.

Anglija hoče od Rusije žita.

Anglija zahteva od Rusije, da ji mora poslati 350.000 ton žita. Angleški poslanik Buchanan v Pe-

trogradu je izjavil, da Anglija na vsak način potrebuje zahtevano žito. Ruski ministri pa niso prav nič pripravljeni ji ga kaj odstopiti, ker Rusija sama za sebe nima odveč žita.

Italijansko bojišče.

Pri Gorici so naši dne 18. in 21. januarja odvzeli Italijanom dva jarka in vjeli 250 mož. Sicer pa na celi fronti razun redkega artilerijskega ognja nobenih posebnih dogodkov. — Švicarski listi poročajo, da bodo poslali Francozi več svojih zborov na našo primorsko fronto. Tako se bodo naši junaki imeli pri prihodnji ofenzivi na Krasu meriti tudi s francoskimi napadalnimi četami. — V Libiji se je moral italijanski general Latini dne 17. januarja umakniti pred vstaši, ki so šli 5000 mož, v mesto Tripolis.

Italijansko-francoska ofenziva na Primorskem.

Ker zimsko vreme za neka' mesecev ne dovoljuje večjih operacij v visokem gorovju, je opravičena domneva, da nameravajo Italijani svojo ofenzivo, o kateri govore, izvesti v Primorju. Po deveti ofenzivi so imeli Italijani vsekakor dovolj časa, da se dobro pripravijo na deseto ofenzivo. Ker je vedelo sovražno časopisje poročati o prevažanju francoskih čet na Italijansko, je lahko mogoče, da se bodo Francozi udeležili bodočih italijanskih operacij na Primorskem. Morda potrebujejo Italijani neodoljivega pogona teh francoskih čet v naskoku ali pa francoske artilerije, da dosežejo še večji artilerijski učinek.

Polkovnik Valentini zasut od lavine.

Velik sneženi plaz je na fronti zasul slovitoga italijanskega generala polkovnika Valentinija. Valentini je večkrat posrdoval med prepirajočima se generaloma Cadorna in Porro.

Avstrija ugovarja.

Italijanski podmorski čolni so potopili v Jadranskem morju avstrijske obrežne parnike „Daniel Ernő“, „Zagreb“, „Dubrovnik“ in še več drugih, ne da bi bili poprej svariili dotične parnike, ki niso nameravali uteci in ki tudi niso streljali na sovražne podmorske čolne, in poskrbeli, da se rešijo na varno potniki teh parnikov. Zoper to postopanje, ki bije v obraz mednarodnemu pravu, je vožila avstrijska vlada pri nepristranskih državah dne 12. julija 1916 ugovor. Še le sedaj, torej po preteku pol leta, se je zganila italijanska vlada in skuša utemeljevati svoje nezakonito postopanje z jalovimi razlogi. Predvsem predbačiva italijanska vlada Avstriji, da so tudi avstrijski podmorski čolni potopili italijanske parnike „Ancona“, „Letimbro“ in „Siena“, ne da bi bili poprej skrbeli za varstvo potnikov teh parnikov. Pri tem pa pozablja italijanska vlada omeniti, da so bili vsi ti potopljeni italijanski parniki pravčasno, navadno eno uro pred potopitvijo, obveščeni, da se ustavijo in da rešijo potnike. Toda ti parniki so bili s topovi oboroženi, so streljali na avstrijske podmorske čolne in se niso hoteli ustaviti, ampak so skušali uteci. O vsem tem ne omeni italijanska vlada v svoji noti prav nič. Tudi iz te najnovejše italijanske note se zreli zahtevnost in hinavsko zavijanje, ki je značajna poteza italijanske zunanje politike.

Francosko bojišče.

Razen artilerijskih bojov med rekama Ancre in Somme nobenih pomembnejših vojnih dogodkov. Anglija in Francija pošljata venomer na bojišče nove sveže čete in ogromno število topov. Londonsko časopisje zatrjuje, da ima Francija ob francosko-švicarski meji zbranih 8-10 armadnih zborov. Iz velikanskih priprav in premikanja čet se sklepa, da se pripravljata četverospozum na velikopotezno in odločujočo ofenzivo na francoskem bojišču.

Angleži prevzamejo celo fronto ob Sommi.

„Daily Mail“ poroča, da bodo Angleži imeli v par tednih toliko moštva in artilerije na francoskem bojišču, da bodo prevzeli celo fronto ob Sommi in ob Anceri

Nenavadne priprave ob Sommi.

Londonski listi pišejo, da se vrše ob Sommi izvanredno obširne priprave za bodočo ofenzivo. Anglija pošilja venomer nove čete iz Kanade, Avstralije in Indije na francosko bojišče in ne bo več dolgo, ko bo Anglija prevzela celo fronto ob Anceri in Sommi od Francozov. V angleških tovarnah izdeluje pol milijona ženskih delavk municijo za armado. Na stotine težkih topov so spravili v zadnjih tednih na francosko bojišče. Angleške priprave za bodočo ofenzivo so tako obširne in temeljite, kakor še nikoli in nikjer poprej.

Anglija vpoklicuje 18letne.

Anglija je vpoklicala pod orožje 18letne mladence. Do dokončanega 19. leta se jih bo obdržalo v zalidju, potem pa se jih pošlje na fronto.

Francoske odredbe ob švicarski meji.

Kakor se iz Bazela v Švici poroča, se francoske vojaške odredbe ob švicarski meji nadaljujejo. V kraju Franche-Comte je dospel več rezervnih zborov, ki ob meji polagajo poljske utrdbe in sicer pred vsem ob meji Pruntruterskega kota in dalje proti jugu čez Bezancon.

Francoske čete za italijansko bojišče.

Na zahodni švicarski meji se zbira vedno več francoskih čet. Domneva se, da hoče Francija poslati te svoje čete na italijansko bojišče proti Avstriji. — Vestni, da bi te čete udrele čez Švico v Avstrijo ali v Nemčijo, so manj verjetne.

Zračni boji 1. 1916.

V letu 1916 so nemška letala skupno z obrambnimi topovi vred sestrelila 784 sovražnih letal. — Nemške izgube pa znašajo v tem času samo 221 jednot.

Domorska bitka.

Dne 23. t. m. je prišlo zjutraj na morju v bližini Nizozemske do spopada med nemškimi in angleškimi bojnimi ladjami. Med bojem je bil sovražni rušilec unčen. Drugega so opazili nemški letalci, ko se je potapljal. Poškodovan je bil tudi nemški torpedni čoln, ki pa je še privozil v nizozemsko pristanišče Ymuiden. Vsi drugi nemški torpedni čolni so se srečno vrnili.

O bitki se poročajo sledeče podrobnosti: Takoj začetkom bitke je dobil nemški vodilni čoln „V 69“ polni strel na poveljnikov mostič. Poveljnik Schultz je bil smrtno zadet. Čoln je v zmedji zadel v drug čoln in se še bolj poškodoval. Poveljnikov čoln je, das' ravno težko poškodovan, srečno priplul v Ymuiden. Drugi čoln pa se je še krepko boril in je poškodoval sovražnega rušilca. Tretji nemški čoln pa je potopil velikega angleškega rušilca in nato srečno utekel v zavetje.

Macedonsko bojišče.

Razen artilerijskih bojov ob reki Črni nobenih pomembnejših dogodkov. Vsi vplivnejši angleški in francoski listi zahtevajo, da četverospozum umakne svoje čete izpred Soluna in jih pošlje na kako drugo, zlasti na francosko bojišče, kjer bi četverospozumu mnogo več koristilo, kakor na macedonskem bojišču.

Proti solunskemu podjetju.

„Daily Mail“ odločno pozivlja, da se naj solunsko podjetje opusti. Tamkaj zaposlene čete se naj pošljejo na druga bojišča.

Solun četverospozumov grob.

Vsi vplivnejši londonski in pariški listi pišejo s povdankom, da se bo solunsko podjetje ravnotako izalovilo in za četverospozum nesrečno končalo, kakor se je svoj čas nesrečno končalo dardanetsko podjetje. Solunsko podjetje je dosedaj zahtevalo že 180.000 mož in nebroj drugih žrtev, uspehov pa ni imelo skoro nobenih. Četverospozumovo geslo naj bo: Čimpreje tem bolje: Proč od Soluna, ki je naš grob!

Francozi zasedli goro Atos.

Dne 24. januarja so francoski in ruski oddelki zasedli na gori Atos 21 samostanov, od teh 18 grških in po 1 ruskega, srbskega in bolgarskega. Četverospozum je osumil menihi, da so zalagali z živežem sovražne P-čolne. V resnici pa so baje srbski in ruski menihi pripomogli, da so se sovražne čete izkrcale na otoku.

Politične vesti.

Ogrsko-hrvatski državni zbor. V seji ogrsko-hrvatskega državnega zbora dne 22. t. m. so nekateri poslanci zopet dali duška svojemu sovraštvu do Avstrije. Poslanca Urmanczy in grof Apponyi sta napadala vlado, zakaj je pripustila, da se je pri kronanju kralja Karela preveč pokazal avstrijski značaj in zakaj niso vabili h kronanju tujih vladarjev. — Po ogrsko-hrvatskem časopisju krožijo zadnji čas vesti, da so razni poslanci posredovali pri dobavah za armado v svoj in v prilog svojih prijateljev ter si tako pridobili ogromne dobičke, državo pa oškodovali za več milijonov. V seji ogrsko-hrvatskega državnega zbora dne 23. t. m. je poslanec grof Zichy povdarjal, da je 40 opozicijskih in 57 vladnih poslancev zlorabljal svoj upliv in pomagalo svojim pri-

pateljem, da so dobili velike in dobičkanosne nabave za erar in armado. Govornik je pozval grofa Tisza, naj predloži državni zbornici imenik vseh poslancev, ki so udeleženi pri teh umazanostih. Tisza je v sredo odgovoril, da je v seznamu poslancev, ki so pri vojnem ministristvu posredovali za vojne nabave, 17 poslancev, katerih imena je prečital. Tisza je izjavil, da so samo nekateri poslanci jemali odškodnino za svoje posredovanje. Tisza je pozval dotične, naj izstopijo iz kluba delovne stranke. V vladni stranki se je ustanovila zveza „poštenih“ poslancev, ki hoče delovati na to, da se poslance, ki imajo opraviti s temi umazanostmi, izloči iz poslanske zbornice. — V sredo dne 25. t. m. so si poslanci drug drugemu očitali razne nečedne reči glede vojne dobave. Poslanec Rakovszky je trdil, da je mnogo poslancev v vojski silovito obogatelo. Slišali so se klici: „To je svinjarija!“, „Panamisti“ itd. Hrup je bil tako velik, da so morali sejo za dve uri prekiniti.

Hrvatski sabor. V sredo dne 22. januarja je ban Skrelec odgovoril na Radičevu interpelacijo glede zastopljanja Hrvatske pri kronanju v Budimpešti. Ban pravi, da so pri kronanskih slavnostih sodelovali tudi srbsko-hrvatski poslanci (koalicija naša), a da se glede kronanskega griča ni dalo nič soremniti. Ko je kralj Karel podpisal ogrsko besedilo prisege, se je pozabilo, da bi se mu v podpis predložilo tudi hrvatsko besedilo. Radič in tovariši so izjavili, da z banovo izjavo niso zadovoljni. Lep ban, ki pozabi v Budimpešti čuvati hrvatske pravice! — Sedaj razpravlja sabor o umazani živinoprometni zadevi milijonarske družbe Hafner—Brigljević—Drasković.

Vitez pl. Leth guverner c. k. zemljiškega kreditnega zavoda. »Fremdenblatt« poroča, da bo cesar imenoval bivšega finančnega ministra dr. viteza pl. Leth za guvernerja zemljiškega kreditnega zavoda.

Češka socialna demokracija. Strankin odbor češke socialne demokracije je imel dne 22. januarja sejo, v kateri je sklenil, da stoji stranka na stališču, da se morajo vse spremembe v državi in deželi izvršiti v demokratskem smislu. Tudi vse volilne spremembe se naj tako izvršijo, da pride povsod splošna, jednaka in proporcionalna volilna pravica v poštev.

Nemška pomorska šola ob Adriji. Nemški »Volksrat« zahteva, naj se v Trstu ustanovi c. k. pomorska šola, v kateri bi se vzgajali bodoči pomorski častniki trgovske mornarice in to teoretično v šoli in praktično na posebni šolski ladji. Ta zahteva bi se naj po vojaški organiziral in imel tudi internat; naj bi pri vzgajanju naraščaja v trgovskem ožiru sodelovale: nemška trgovska šola za dečke, nemška trgovska akademija in končno nemška visoka trgovska šola, ki bi naj se ustanovila tudi v Trstu. Nemci trde, da bi se na ta način Nemci in država mogli priti na Jadranu do tistih pravic, ki so se jim tako dolgo kratile. Pulski »Hrvatski List« pripomnja: »Mari se nemški listi boje, da bi bilo proti interesom in pravicam države, če bi Hrvatje in Slovenci na Jadranu dobili vsaj nekaj od tistega, kar jim pripada?«

Tedenske novice.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Klor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za leto 1917 ni obnovil, ga prosimo da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo položenice. Denar se pošlje na naslov:

Upravništvo lista »Straža«

Maribor, Koroška ulica št. 5.

Vsi deželni odbori se poklonijo cesarju. Iz Dunaja se poroča, da se nameravajo koncem meseca januarja ali v začetku meseca februarja pokloniti našemu novemu vladarju skupno vsi deželni odbori vseh avstrijskih dežel.

Cesarjev rojstni dan, dan prebiranja novih častnikov. Dosedaj so se novi častniki iz častniških šol prebirali dne 18. avgusta na rojstni dan cesarja Franca Jožefa. Odslej pa je častniško prebiranje določeno na dan 17. avgusta, t. j. na rojstni dan cesarja Karla.

Odlučan hrvatski domoljub umrl. Na Hvaru je umrl v visoki starosti odlučan hrvaški domoljub L. Bučić. Po stanu je bil notar.

V Trstu se bodo dne 23. februarja vršili izpiti za pomorske trgovske kapitane.

Hrvatski časnikar umrl. V Zagrebu je umrl Nikola Kokotović, star hrvaški časnikar.

Obrtni nadzornik dr. Pogačnik. V Gradcu je dne 24. januarja t. l. umrl umirovljeni obrtni nadzornik stajerskega cesarskega namestništva dvorni svetnik dr. Valentin Pogačnik, doma iz Koroškega.

Iz davčne službe. Davčni upravitelji Rudolf Postružnik, Ivan Pernovšek, Aleksander Napret, Ivan Siermšek, Jožef Kass in Friderik Stumberger so imenovani za višje davčne upravitelje.

Štirikrat odlikovan. Profesor na mariborskem moškem učiteljskišću dr. Ljudovik Pivko, sedaj kot nadporočnik v vojaški službi, je bil te dni vnovič, torej že četrtič, odlikovan s srebrnim Signum laudis. G. nadporočnik dr. Pivko se nahaja že od pričetka vojke na bojišču.

Odlikovanja Rdečega križa. Za zasluge pri oskrbovanju bolnih in ranjenih vojakov v bolnišnicah in drugih vojaških zdraviliščih so bili od Rdečega križa odlikovani s srebrno častno kolajno sledeči: Adelhajda in Erika pl. Klimbacher, Erna Paul, Eliza Vošnak in Jožef Temerl, vsi v Celju; iz celjskega okrožja: Klara Payr, Ivana Steiner, Franc Meško, Anton Petriček in Oton Žiška; Lujza Bauman, Angela Bezget, Margareta Delpin, Ivana Gomzi, Pavla Heiss, Josipina Kozol, Marija Kozol, Marija Pravič, Ernestina Perz, Barbara Pupacher, Marija Slinkar, Alojzija Thyr, Frančiška pl. Varadi, Marija Venigerholz, Adela Cvitkovič in Gustav Trautwetter, vsi iz Ormoža; iz Maribora in okolice: Helena Thaler, soproga šentilškega župana, Ivana Fell, F. Ingeborg, Elizabeta Grögl, Marija Kramer, Marija Lambrinos, Ana Leinmüller, Marija Loehert, Pavla in Friderika Pirmer, Ana Pech, Elizabeta Reidinger, Ana Roštok, Avgusta Rulec, Frančiška Schell, grofica Sickingen, Berta Volkmar, Irena Wiesenhaler, Terezija Wirth, Elizabeta Wolf, N. Frohm, Alojzij Pehem in R. Zwirn. Iz Ptuj in okolice: Leop. Pantur, Elizabeta Glas, Marta pl. Grobois, L. Humer, Helena Negri, Z. Reininghaus in Jožef Farkaš. Iz Slovenjgradca: Ernestina Neuner, Josipina Vantur in Lovro Vaupot. Z bronasto častno kolajno so bili odlikovani: Sestra Zigberta v Celju in iz celjske okolice Volbenk Fodermayer; iz Ljutomer: Jakob Zemlič; iz Maribora sestre: Lojza Fischer, Ida Unger in Jožef Schigart; iz Rogaške Slatine: Alojzija Klinar, N. Mul, Jera Negri, Marija Rieglbauer, Al. Simonič, Marija Simonič, Anton Kraser, Matija Moser, Rudolf Verbošek in sestra Gregorija Korbar iz Slovenjgradca.

„Luč“, glasilo hrvaškega katoliškega dijaštva, izide se pred Veliko nočjo kot četrti vojna knjiga (1916/17 II) Zopet nova priča o delavnosti in o duhu hrvaškega dijaštva. Sprjema tudi slovenke članke in dopise. Tisti, ki je pripravljen kaj prispjevati, naj stori takoj zadnji čas je pa do 15. sereana. Pošlje naj na naslov: Dr. Stjepan Markaliu, Zagreb, Kurelčeva ulica broj 3

Sokrivec sarajevskega umora umrl. V vojaški jetnišnici v Terezinu na Češkem je te dni umrl zopet eden sokrivic sarajevskega umora, Trijko Grabež. Vsled mladosti, bil je takrat sar še le 18 let, ni bil obsojen na smrt, ampak na 20 let težke ječe. Grabež je stal na dan umora oborožen z bombo in bodalom na straži blizu sarajevske mestne hiše, in prežal na prestolonaslednika in njegovo soprogo, da ju umori, kjer pa ni imel nobene prilike izvršiti svoj načrt. Grabež je že četrty sokrivec sarajevskega umora, ki je umrl v jetnišnici.

Denarna in vrednostna pisma, namenjena v inozemstvo, sprejemajo posni uradi samo pod pogojem, ako se izročajo pošnim uradom nezaprti, da se pošni uradnik prepriča o vsebini in še le v navzočnosti pošnega uradnika zalepijo in zapečatijo.

250 izmenjanih invalidov iz Italije. V Švico je došel vlak, v katerem se je nahajalo 250 avstrijskih izmenjanih invalidov ki so se nahajali v italijanskem vietništvu. Med temi izmenjanimi invalidi je okrog 50 mož naših domačih polkov, zlasti 87. pešpolka.

Dopisovanje z vojnimi ujetniki v Rusiji. V zadnjem času so došle številne pritožbe vojnih ujetnikov iz Rusije in Sibirije, z vsebino, da dobivajo od avgusta le malo ali pa sploh nobene pošte iz Avstro-Ogrske. Na drugi strani so tudi k nam prihajale korespondence v Rusiji in Sibiriji se nahajajočih vojnih ujetnikov v zadnjih mesecih zelo nereditno. Zdi se, da je povzročila to pošta na rusko-švedski meji. Sedaj so vse neprilike odpravljene, tako, da zamorejo svojci vojnih ujetnikov računati s tem, da bodo dobili od ujetnikov zopet pogosta poročila in oni nasprotno redno pošto.

Med službodajalci in službojemalci. Dne 13. t. m. so se sestali v ministristvu za trgovino na Dunaju razni zastopniki industrijalnih in obrtnih organizacij kakor tudi organizacij službojemalcev, da se sporazumejo o rabi § 1154 b v besedilu tretje delne novele k splošnemu državljanškemu

zakonitu o razmerju med delodajalci in delojemalci. Došli zastopniki organizaciji so izjavili, da brez škode za svoje načelno stališče — privoljujejo, da za čas trajanja vojne in za nadaljnjih šest mesecev velja za rabo gori navedenega § sledeče (v kolikor se po branžah ne dogovore boljši pogoji za delavce): »Službojemalec si pridržuje pravico do odškodnine, kadar e po vsaj štirinajst-dnevnem službovanju za razumno kratek čas ki ne sme presežati enega tedna, vsled bolezni ali nezgode nesposoben za delo, ne da bi bil povzročil to namenoma ali po veliki nemarnosti. Isto velja, če je po drugih važnih, njegove osebe tičočih se vzrokih brez njegove krivde oviran na službovanju. V slučaju, da je po bolezni oviran, gre službojemalcu odškodnina šele od tretjega dne bolezni za dobo največ enega tedna.« Dogovor poudarja nadalje, kaj je v posame nem slučaju razumeti pod odškodnino, ter določa da zneske, ki jih službojemalec prejema za čas nesposobnosti na podlagi kakoga javnega zavarovanja, more službodajalec utrgati v tistem znesku, ki odgovarja razmerju njegovega prispevka za skupno zavarovalnico. Organizacije se obvezujejo, da bodo pri svojih članih delovale na to, da se tudi one pridružijo dogovoru in ga izvedejo primerno.

Izvanredno huda zima v Nemčiji. V Nemčiji, zlasti v severnem delu, imajo letos tako izvanredno hudo zimo, kakoršnje že več let ne pomnijo. Samo v vzhodnem delu Prusije je v enem tednu zamrznilo 11 oseb. Ponekod v vzhodni Prusiji je vsled zime zelo oviran deloma celo ustavljen železniški promet. V Kraljevcu znaša zima 19—23 stopinj Celzija.

Bora v Trstu. V sredo, dne 25. t. m., je celi dan divjala v Trstu in daljni okolici izvanredno huda bora s sneženim zametom. Bora je dosegla brzino 100 km v eni uri. Bila je tako silna, da je v predmestju San Giacomo vrgla mrliško rakev iz voza, dasiravno je bila rakev privezana na voz in so jo še štirje može držali. Zgodilo se je več velikih nesreč. Med boro je istrski vlak povozil dva vojaka in eno žensko.

Novo poštne znamke na Ogrskem. Na Ogrskem so že v prometu nove 2, 3, 5, 6 in 15vinarske poštne znamke. Polagoma pridejo v promet še tudi vse druge poštne znamke in sicer, kakor se sliši, že koncem tega ali v začetku prihodnjega meseca.

Novo poštne znamke v kneževini Liechtenstein. Ker je poštna uprava v kneževini Liechtenstein avstrijska, so morali tudi v tej deželici nadomestiti stare poštne znamke z novimi. Te nove poštne znamke se glede barve in oblike ne razločujejo prav nič od avstrijskih poštnih znamk. Opremljene so s podobo vladaočega kneza Ivana II.

V Černovicah rusko železniško ravnateljstvo. V zasedenem bukovinskem glavnem mestu, v Černovicah, so Rusi ustanovili ravnateljstvo za bukovinske in vzhodno-gališke železnice, katere se nahajajo v ruski oblasti. Za železniškega ravnatelja je imenovan inženir Kirilovič.

Kavarne brez sladkorja. Iz Dunaja se poroča, da bo izdal c. kr. prehranski urad naredbo, ki bo določala, da kavararji ne bodo smeli prodajati gostom sladkorja, marveč si bo moral prinesiti vsak gost, ki bo zahteval v kavarni kave, čaja itd., s seboj potrebno množino sladkorja.

Vojne kuhinje v Avstriji.

Iz Dunaja se dne 24. januarja uradno poroča:

C. kr. urad za ljudsko prehrano je izdal na vse deželne politične oblasti odlok, kako ustanoviti v Avstriji takozvane vojne (skupne) ljudske kuhinje. V odloku se glasi med drugim:

Ker postaja preskrba z živili vedno težavnejša in ker je tudi vedno težavnejše, nekatera živila enakomerno in pravočasno porazdeljevati med prebivalstvo, in končno, ker bo treba vedno bolj štediti z živili v slučaju, ako bi vojska trajala še delj časa, je c. kr. urad za ljudsko prehrano sklenil ustanoviti vojne (skupne) kuhinje. Na ta način se je nadejati, da bodo težkoče glede porazdelitve živil med prebivalstvo odpravljene ter da se bo po možnosti štedilo z živili.

Da se pa to doseže, zlasti ako bi trajala vojska delj časa, bo treba izdati tudi zakonita prisilna sredstva, da, nastati utegne celo potreba, da bode v majhnih gospodarstvih popolnoma prepovedano pripravljati in kuhati doma svoja jedila.

Že sedaj je potrebno, da se vrše temeljita organizacijska dela, da bo omogočeno v najkrajšem času, ako bo nastala potreba, ustanoviti po mestih in industrijskih krajih (torej to ne velja za deželo!) skupne ali takozvane vojne kuhinje.

V dotičnem odloku so povabljene vse deželne vlade, da začnejo nemudoma s organizacijskim delom za ustanavljanje vojnih kuhinj, pri čemur se naj ravna po sledečih temeljnih pravilih:

1. Ustanoviti se morajo take vojne kuhinje, v

druga vojna kuhinja pa bo namenjena za srednji stan. V tej vojni kuhinji se bo dobivala opoldanska hrana za 1 K do 1.20 K. Mestni magistrat pozivlje vse osebe, ki žele dobivati hrano iz vojne kuhinje, da to javijo najpozneje do 28. t. m.

Celje. C. k. okrajno glavarstvo kot davčna obl st razglasa: Na podlagi § 217 odst. 3, zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896 drz. zak. štev. 220, se javno razglasa, da bodo v pogled razpoloženi izvlečki iz izdanih plačilnih nalogov o dchodninskem davku za leto 1916 glede cenilnega okraja Celje mesto in Celje dežela skoz 14 dni to je od 29. januarja do 11. februarja 1917 in sicer od 9. do 12. ure dopoldne pri davčni oblasti v Celju (Rosegger Ring št. 12, II. nadstropje). — Vpogled v te izvlečke je dovoljen le dohodninskim obdačencem, ki se kot takšni izkažejo. — Te izvlečke prepisovati je prepovedano. — Zloraba teh izvlečkov se kaznuje v smislu § 246 c.

Savinjska dolina. G. urednik, ali je v Mariboru tudi tako hudo za sladkor, kakor v Celju? Ljudje prihajajo v slabem vremenu in v slabih čevljih po 2 in 3 ure daleč v mesto po sladkor, čakajo od zjutraj do večera pri edini oddajalnici sladkorja ter se vračajo, vsi premrzli in skrajno nevoljni večinoma praznih rok ob pozni nočni uri na svoje domove. Minuli teden je pri tem čakanju par žensk omedlelo. Ljudstvo je silno nevoljno in vprašuje: Zakaj se nanzana, da je dobiti sladkor, katerega pa se ne dobi? Zakaj se oddaja v celju samo v eni edini trgovini?

Braslovce. Računski podčastnik I. razreda Iv. Perger od 87. pešpolka je bil na bojišču odlikovan s srebrnim zaslužnim križem s krono in z bronasto kolajno.

Sv. Pavel pri Preboldu. K. toliško izobraževalno društvo ima v nedeljo, dne 4. februarja, popoldne po večernicah, v Društvenem domu svoj redni občni zbor. Prijatelji društva, pridite!

Vrnsko. 40letnico svoje poroke je praznoval dne 22. t. m. učitelj in posestnik g. Simon Meglič s svojo gospo Fani.

Ljubno. Mohorjani so darovali za Slovensko Stražo 45 K. Slava jim!

„Straža“ in „Slovenski Gospodar“ se še prodajata v naslednjih krajih, ki jih nismo mogli uvrstiti v seznam, ker je isti steriotipiran.

Maribor: tobakarna Ane Kresnik, Franc Jožefova cesta 55.

Maribor: tobakarna Katarine Maher, Magdalenški trg.

Ptuj: tobakarna Marije Martini, Glavni trg. **Sterntal pri Pragarskem:** Matilde Cizel, baraka U. W. I.

Gornja Radgona: trgovec Franc Horvat.

Mala Nedelja: trgovec Franc Senčar.

Petrovče: trgovec Josip Polanec.

Laški trg: trgovec Josip Osolin.

Nova cerkev pri Celju: trgovka Antonija Jankovič.

Ljubno na Gorjem Štajerskem: trgovina Rupert Nikl.

Dunaj: Papirna trgovina Katarine Peštal, III. okraj, Schützengasse 30.

Zadnja poročila došla v petek dne 26. januarja.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 25. januarja.

Vzhodno bojišče.

Pri armadi generalnega polkovnika pl. Teršczyanský je nemška napadalna četa dosegla uspeh. Sicer na vzhodni fronti južno od Pripjeta nobenih večjih bojev.

Italijansko bojišče.

Položaj se ni spremenil.

Albansko bojišče.

Nič novega.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 25. januarja.

Francosko bojišče.

Fronta maršala bavarskega prestonaslednika Ruperta: Ob Artoisu, med Ancro in Sommo, in ob Aisne-fronti je bojno delovanje artillerije in mitskih metačev postalo polagoma živahnješe. Večkrat je prišlo v prednjih postojankah do spopadov poizvedovalnih čet. Južnovzhodno od Berry au Bac, severnozahodno od Reimsa so udrli pruski in saški napadalni oddelki v francoske jarke in so se po srditih bojih vrnili z 1 častnikom, 30 vjetniki in 2 strojnima puškama nazaj.

Fronta nemškega prestolonaslednika: Z naglim napadom se je na Combres-višini posrečilo dvema poizvedovalcema nekega hanoverskega rezervnega polka po številu trikrat močnejšo francosko stražo premagati. S strojno puško sta se vrnila v lastno črto. V Vogezih se je pri Hilsenfirstu izjavil sunek francoske poizvedovalne čete. Jasno vreme je na obeh straneh pospešilo delovanje letalcev.

Vzhodno bojišče.

Na obeh straneh reke Aa smo po napadih spravili več ruskih gozdnatih postojank v širini 10 km s 14 častniki, 1700 možmi in 3 strojnimi puškami v naše roke. Močni protisunki novih rezerv našega napredovanja niso mogli zabraniti. Zahodno od Lucka so napadalne čete porenških polkov udrle v gozdnato postojanko pri Semerynski in so vjele pri tem 14 mož.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa: Boji lovskih oddelkov in le posamezno močnejši artlerijski ogenj se dnevno v posameznih gorah ponavljajo. Med dolinama Casinu in Putna smo sovražniku odvzeli 50 vjetnikov.

Armadna skupina maršala pl. Mackensena: V rumunski ravnini je razvit ob Donavi z brega na breg pri hudem mrazu splošni artlerijski ogenj in praske prednjih straž.

Macedonsko bojišče.

Ognjeni napadi v kolenu Črne in boji brez posebne važnosti na ravnini reke Strume.

Nadaljevanje mirovnih pogajanj.

Grof Tisza je v ogrsko-hrvatskem saboru naznanil, da bomo skupno z zavezniki nadaljevali s severoameriškim predsednikom razgovor o mirovnih vprašanjih. Ameriški krog na Dunaju so mnenja, da bo ta izjava naredila v Ameriki dober utis.

Cesar in cesarica sta se v spremstvu zunanjega ministra grofa Czernina odpeljala v nemški vojni stan. Pišejo, da zaradi rojstnega dne nemškega cesarja, ki bo jutri, dne 27. t. m.

Wilson za enten o

Ta filozofski žongler, ki zna tako objektivno besediti, je izdal dovoljenje, da smejo trgovske ladje, ki so za lastno obrambo oborožene, pasirati Panamski kanal.

Ameriški načrt pomorskega prava.

Londonški „Daily Chronicle“ javlja iz Vašingtona: Državni tajnik Lansing je izdelal načrt za novo pomorsko pravo. V njem se prepoveduje zapirati luke vojnih držav za trgovino, dovoljuje le preiskava ladjinih listin, se izreka nedotakljivost pisemskega obrača ter se prepoveduje potapljanje ali ujeti trgovske ladje nevtralnih in vojskujočih se držav, do čem se sme vojno blago uničiti in potopiti.

P-čolni potopili 470 ladij.

„Daily News“ poroča, da so nemški in avstrijski P-čolni v zadnjih treh mesecih potopili 470 ladij; med temi 187 angleških. Nemogoče je to izgubo nadomestiti z novimi ladjami.

Samomor generala Brusilova.

List „Aftonbladet“ poroča dne 25. januarja iz Helsingfors, da se je ruski general Brusilov, ko se je vrnil iz ruskega glavnega stana, ustrelil. General Brusilov je bil po padcu generala Ivanova vrhovni poveljnik ruskih čet od Kolkov do rumunške meje. Svetovno slavo je dobil general Brusilov po svojem napadalnem načinu. Napadal je v gostostrjenih vrstah.

Ker je ta vest neuradna, jo je treba sprejeti z rezervo.

Ali postaja kmet bogatejši?

Vedno gosteje se sliši besedičenje mestnih in drugih kmetu ne ri aznin ljudi: „Kmet je v vojski obogatel, je poplačal dolgove in si je še djal več denarja na stran. Na kmetih je dandanes tonko denarja, kot nikdar poprej. Tako govorjenje zavistnih ljudi, ki niti od daleč ne poznajo sedanjega položaja kmetijskega stanu in njegovih težav, je prav dobro zavrnil v Puli izhajajoči „Hrvatski List“, ki naglaš slededeče: „Vsakemu je znano, da so vsled velikega povpraševanja cene vsem kmetijskim pridelkom jako poskočile. Radi tega se navadno govori, da kmet v času vojne obogati, pa da je že sedaj preobilo denarja pri njem, da se je razdolžil itd. Vse to more biti resnično, ali iz tega ne sledi še, da kmet bogati, kar dokažemo v kratkem. Pri širnem kmetijskem ljudstvu se ne more ugotoviti, da je mnogo denarja prihranil; pa tudi, če je, se še ne sme smatrati tega kot poboljšanja njegovega blagostanja. Najprej moramo pogledati na kmetijsko poslopja, pa opazamo, da jih kmet med vojsko ni popravil, ne obnovil, še manje pa, da bi bil kaj novega sezidal, ker se je vse gradivo silno podražilo in tudi ni delavnih sil za zidanje. Radi velike draginje industrijalnih proizvodov ni kmet poboljšal niti izpopolnil svojega orodja. Razun tega se kmetu z vsakim dnem zmanjšuje vsa potrebna živina. Krčijo se delavske sile gospodarstva radi odsotnosti članov — ravno tistih, ki delajo in pridobivajo. Kmetisko bogastvo pa se ne nahaja v denarju, ampak v živini, in v čim bolj plodni in obdelani zemlji. Ako so gospodarski pridelki petkrat dražji, nego poprej, pa so se za toliko in še za več podražili vsi predmeti, ki jih kmet mora kupovati v mestu za-se in za svoje gospodarstvo. Ako je kmet kaj prihranil in se razdolžil, se nahaja v tem tisti denar, ki ga je dobil za prodano živino, ki jo bo moral po vojni zopet kupiti za drag denar, a ne bo imel od tega denarja nič, če se ni bavil tudi s — trgovinskimi spekulacijami. Še prej se more trditi, da je kmet danes na izgubi, in da bodočnost ni nič lepša, nego li je bila poprej. Vzemimo v obzir samo dejstvo, da se zemlja vsled slabega obdelovanja, pomanjkanja gnojil in orodja slabi, kar se po vojni radi sličnih razmer, kakor so sedaj, ne bo moglo tako hitro izpopolniti. Uvažujmo, da se premnogi delavni kmetički člani ne povrnejo z bojnih poljan. Uvažujmo tudi to, da bo moral kmet, kakor vsi drugi, po vojni nositi še večja bremena in potem je povsem naraven zaključek, da primese vojna za kmeta znatno, da, veliko izgubo. Zato je vsem gospodarstvom dolžnost, da se zamislijo v ta dejstva in začnejo z delom, da prihranijo našemu kmetu vsaj nekaj od številnih razočaranj.“

Ranjeni, padli in vjeti.

Lovski bataljon štev. 7:

Ujeto moštvo:

Bedenik Anton, Ljubljana (Chwalinsk Rusija); Bernard Ivan, četovodja, Radovljica (Črni Jar, Rusija); Blažič Anton, Logatec, (Kozlov, Rusija); Budihna Aloz, goriška okolica (Kozlov, Rusija); Čebulj Ivan, Kamnik (Menzelinsk, Rusija); Dimec Avgust, Kamnik (Rusija).

Pešpolk štev. 58:

Ujeto moštvo:

Abram Blaž, Radeče (Rusija); Blažič Ivan, Celje (Rusija); Kren Matja, Maribor okolica (Rusija); Žagovec Feliks, Ptuj (Rusija).

Pešpolk štev. 47:

Ranjeni častniki:

Grunta Franc, poročnik; Strakay Pavell kadet.

Padlo moštvo:

Breznik Franc, Sv. Miklavž, Maribor; Frühwirt Alojzij, Radgona; Gaich Franc; Hüter Jožef; Koch Jurij; Kahr Jožef, Nemški Lonč; Mali Jakob; Mitteregger Franc; Pliberšek Vinko, Gornja Bistrica; Pukl Jožef, Pesniški dvor; Repnik Šimon, poddesetnik, Maribor; Rumper Avgust, Radgona; Seiler Franc; Škof Jožef; Tusch Franc, Maribor.

Ujeto moštvo:

Halužnik Franc, Radgona (Rusija); Hofer Jožef, Lipnica (Rusija); Kamšek Franc, četovodja, Maribor (Rusija); Kavran Alojzij, Sv. Jakob, Maribor (Rusija); Klenart (Rusija); Kerschberger Jožef (Rusija); Kink Andrej, desetnik (Rusija); Knaflič Anton, Maribor, (Rusija); Koglek Klement (Rusija); Kraner Martin, Spodnja Voličina (Rusija); Kren Jožef, Lipnica (Ru-

sija); Krištof Anton, narednik, Maribor (Rusija); **Križe Tomaž**, Sitečjavas (Rusija); **Lakner Jožef** (Rusija); **Lampl Anton**, desetnik (Rusija); **Peber Franc** (Rusija); **Leitgeb Julij** (Rusija); **Lošnik Martin**, Maribor (Rusija); **Likavec F.**, Maribor (Rusija); **Mihovičič Janez** (Rusija); **Mikuš Anton** (Rusija); **Mulec Franc**, Gornji Duplek, Maribor (Rusija); **Novič Janez** (evak. bol. št. 47, Kursk, Rusija); **Obrovnik Janez** (Rusija); **Pračič Jožef**, Maribor (Rusija); **Rajdič Matevž**, Maribor (Rusija); **Rožič Jernej**, Maribor (Rusija); **Serschön Vinko**, Lipnica (Vladimir, Rusija); **Ših Alojzij**, desetnik (Rusija); **Sluga Janez**, Sv. Ilj, Maribor (Rusija); **Steinbacher Jakob**, Maribor, (Rusija); **Stöffler Janez** (Rusija); **Turner Anton**, Tinje (Rusija); **Valentin Edvard** (Rusija); **Zach Ferdinand** (Rusija); **Zadnik Janez**, poddesetnik (Rusija); **Zelzer Rudolf**, poddesetnik, Leitersberg, Maribor (Rusija); **Žgajner Janez**, narednik, Mokronog, Kranjsko (Rusija); **Živko Bogomir**, Maribor (Rusija); **Zöhrer Franc** (Rusija); **Zotter Alojzij** (Rusija); **Zrnko Friderik**, Maribor (Rusija).

Domobranski pešpolk št. 26:

Padlo moštvo:

Blatnik Rudolf, Jurklošter; **Bernhard Franc**, Ljutomer; **Černoša Janez**, Konjice; **Črešnar Anton**, Črešnjice; **Dovčar Anton**, Ptuj; **Ertl Alojzij**, desetnik, Maribor; **Fabjančič Luka**; **Kolander Janez**, Brežice; **Koropec Alojzij**, Maribor; **Krajnc Franc**, Slovenjgradec; **Krajnc Ivan**, Maribor; **Lesjak Marko**, Ptuj; **Lašič Janez**, desetnik, iz Ljutomera; **Orač Metod**, Žusem, Celje; **Peitler Alojzij**; **Petek Jožef**; **Pirker Mihael**, Pregrad Franc, Brežice; **Pronek Jožef**; **Sečen Franc**, Brežice; **Siebenreich Janez**, Rogatec.

Lovski bataljon št. 20:

Ujeto moštvo:

Čepe Janez, Sv. Križ, Maribor; **Cerkvenik Jožef**; **Cimerman Jožef**, Konjice (evak. bol. št. 13, Moskva, Rusija); **Furlan Rudolf** (Rusija, Orlov); **Horičko Janez**, Rošpoh, Maribor (evak. boln. št. 93, Kazan, Rusija); **Horvat Anton**, Ljutomer (Pokrov, Rusija); **Ivančič Franc** (Karkov, Rusija); **Jagrč Janez**, Brežice (Rusija); **Jur Alojzij**, (Karkov, Rusija).

Pešpolk št. 15:

Padlo moštvo:

Babič Matija, Ljutomer; **Bereznik Ivan**, Konjice; **Blaziner Fr.**, titularni poddesetnik, Kostrivnica; **Hamenbach Franc**, Slemen, Maribor; **Jug Mihael**, Brežice; **Klobasa Ivan**, Kozje, Brežice; **Lichtenwallner Ivan**, Sv. Peter, Maribor; **Oovirk Mihael**, Brežice; **Pilih Jožef**, Maribor; **Podboršek Mihael**, Maribor; **Simonič Ivan**, Ptuj, Šalovci; **Stablonek Franc**, tit. desetnik, Slovenjgradec; **Vič Stefan**, Ptuj; **Winter Jožef**, Sv. Vid, Sv. Jurij.

Domobranski pešpolk št. 26:

Ranjeni častniki:

Čuš Martin, praporščak, Ptuj; **Lohr Anton**, poročnik; **Friedl Franc**, poročnik, Sv. Barbara, Ptuj;

Proda se

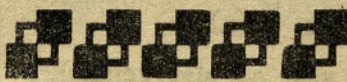
MLIN.

Mali umetni mlin z lepim steno-
vanjem, gosp. darskim poslopjem
sadjem in bradom v bližini Ma-
ribora. Vode tudi v suhem času
dosti. Cena 9000 K. Na ananjeje
pri Karel Novak-u, Hoče pri Ma-
riboru.

Par volov naprodaj 1 1/2 l. stari,
Ogle ce 49, Vurburg Ptuj.

Nov Singerjev šivalni stroj se pro-
da. Maribor, Edmund Schmid-ova
ulica 8. (Weingerl).

**Naročajte in
razširjajte
„Stražo“!**

Triglasna pesem

„V strelskem jarku“

z zelo naslovno sliko ::
se dobi pri nje skladatelju **A. Kost-ju** šolsk. ravnatelju v Sre-
dišču in v vseh slov. knjigotrži-
cah. Cena samo 16 v izvod.

Pri večjem naročilu znaten
popust.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

44. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

**Ta loterija v denariju vsebuje 21.146 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.**

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

22. februarja 1917. Cena srečke 4 krone.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-
strasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti IX., v glavnem
carinskem poslopu, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-
brzovjavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Naerti za kupce srečk brezplačno.
Srečke se določijo poštne prosto.

**Od c. kr. generalnega ravnateljstva državnih loterij
(oddelek za dobrodelne loterije).**

Gnoj od 150 konj

oddaje poljski havbični polk št. v Mariboru.

Ponudniki se vabijo staviti svoje ponudbe pri
zapovedništvu v **topničarski vojašnici** v
Mariboru.

Kupci pozor!

Enonad tropna hiša v sredi mesta Mari-
bora obstoječa iz 6 sob 5 kuhinj in z vsemi po-
trebnimi prostori, zelo dobro st. vijena, se zaradi
drožinskih razmer takoj po nizki ceni proda. Na-
slov se i ve pri upravnistvu tega lsta.

IZDELOVANJE

raznovrstne cerkvene oprave, kot oltar-
jev, kipov, vojnih spominskih plošč, ka-
kor tudi prenovljevanje istih ohranite po
končani vojski na emu slovenskemu
umetniku-podobarju in pozlatarju

Ivanu Sojč

Maribor, Reiserjeva ulica št. 26.

Na Kalvarijo!

30 Križevih potov. Ljudska izdaja.
Spisat Franc, Ser. Segula, Mala 8a. 640 strani.

Pregled vsebine:

1. Križev pot romarjev na Križevi cesti v Jeruzalem. — 2. Križev pot jeruzalemskih frančiškanov (i. 1875) — 3. Novejši jeruzalemskih frančiškanov. — 4. K. p., navadno Rumski ime-
novan. — 5. K. p. sv. Leonharda Porto-Mauriškega. — 6. K. p., sv. Alfonza M. Liguori. — 7. K. p., kardinala Pavla Melchers-a. — 8. K. p., (splošni) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 9. K. p., slov. amerik. škofa Friderika Barage. — 10. Pred izpostavljenim sv. Rešnjim telesom. — 11. V čast Srca Jezusovega. — 12. Na dan sv. obhajila. — 13. K. p., (stanovski) župnika Fr. Ser. Bezjaka. — 14. Za društvo sv. Jožefa krščan-
skih mož. — 15. Za društvo sv. Ane krščanskih žen. — 16. Za delavce in služabnike. — 17. Za mladenice (A. M. Slomšekov). — 18. Za dekleta (Slomšekov) — 19. Za Marijanske kongregacije deklet. — 20. Za družbo Marijinih otrok. — 21. Za šolarje priprava na prvo sv. obhajilo) 22. Za re-
dovnike in redovnice obnovitev samostanske obljube). — 23. K. p., za adventni čas. — 24. Za predpepelnični čas. — 25. Za postni čas — 26. K. p., na Veliki petek. — 27. Za čas posebnih st. sk in nadlog. 28. Za čas vojske. 29. Za verne duše. — 30. Memento mori! Sledi popoln molitvenik vsega-
jč „mašo v čast trpljenja Jezusa Kristusa“ vse litanijske, spovedne in obhajilne molitve, razne molitve in pobožnosti o trpljenju Jezusovem, pesmi i. t. d.

Ko pridete v Maribor, dajte si je v prodajalni
tiskarne sv. Cirila predložiti na ogled; ali pa jo na-
ročiti takoj po pošti Dobi se knjiga v treh različnih
vezavah: 1. z rdečo obrezo za K 250. 2. z zlato
obrezo za K 320. 3. krasna izdaja za K 350. Po
pošti poslan stane vsak komad 20 vin. več. Kdor
si knjigo po pošti naroči, naj pošlje denar po na-
kaznici naprej in naj priloži za vsak komad 20 vin.
za poštino.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

reg. zad. z neom. zav.

Kranilne vloge

izdajajo od vsakega in se obrestujejo, navadno po 4 1/2%, proti trimesčni odgovodi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k končnim
izplačilom in 1. julija vsakega leta. Kranilne knjige se sprejemajo kot gotov. denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj zmanjšalo.
Za kranilne po pošti se pošilja hranilne poličke (S. M. N.) za razpolago. Redni davki plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

na vsak dan od 8 do 12 ur. Posojila se dajejo proti prepisanih računih po 4 1/2%, za vsakdo spleta se dajejo po 5%. Posojila se dajejo po
pravilno posojilnice / svojo last. gotov. sredstva / stroške. / in / v / Posojilnica ima tudi na razpolago domače kranilne nabiralnike.

Uradne ure

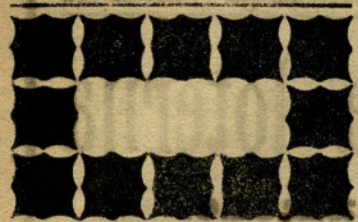
od 8 do 12 ur. Posojilnica ima tudi na razpolago domače kranilne nabiralnike.

Pojasnila se dajajo

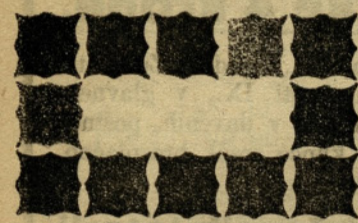
in prošnje prejemajo vsak dan od 8 do 12 ur. Posojilnica ima tudi na razpolago domače kranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)

V večje dobro urejeno mešano trgovino želi 16 let staro, močno in zdravo deklet, vešč slovenskega in nekega jezika stopiti v uk. re. Belič pekarija Laški trg.

**Slovinci,
Naročajte
in razširjajte
Stražo!**

Ivan Ravnikar

NA DEBELO! trgovina specerijskega, kolonijal-
nega blaga barv in zaloga mine-
ralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta števil. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen,
kumno, janež, pristno strd in vosek.

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

URE
Tvoja potreba

Velika zaloga ur, dragocenovnih, urabralnih in opitiziranih ur po vsaki vrsti.

Tudi na obroke. - licenc. cenik zastavlj. - Gramofoni 28-290 K

Minutna remont. ura	K 500
Pristna srebrna ura	K 700
Original omega ura	K 300
Kuhinjska ura	K 100
Bedilka stiklasta	K 50
Poročni pretani	K 50
Srebrna verižica	K 50

Veletno jastven.

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**
urur in očalar
MARIBOR, Gosposke ul. 26
Kupujem zlatino in srebra.

Ure! Ure!

v veliki izbiri in po nizkih cenah.

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Obala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor
urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBČINSKIM URADOM

se naznanja, da ima tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet na razpolago **Prešnje iz Potrdila** za klanje telet in mlade živine

Umetni **SIDA** je štirikrat cenejši kot pravi med ter bolj redilen nego meso in jajca. Rabi se kot maža na kruh, za pecivo in močnata jedila, pospešuje prebavo, lajša hripavost, zapoko, zasliženost, oboem pa tudi krepi itd. Poskus Vas prepriča o isvrstnosti umetnega medu! Zavojček velja 85 vin. Naroča se pri: **Josip Berda s. Ljubljana Zelarska ulica števil. 13.** Po pošti se pošilja najmanj 12 zavojčkov za 4 krome.

Cvetje

iz vrtov sv. Frančiška

(glasilo III. reda) izbaja v Kamniku na Kranjskem in stane za celo leto 2 K

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnatu servijete vsled novih predpisov namestnje v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.

Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI :: CELJE

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Brzojavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

sprejema vsa tiskarsko stroko spadajoča dela kakor: časnike, knjige, brošure, stenske in druge koledarje.

Za vse župnijske urade, spovedne in misijonske listke s črnim, rdečim ali modrim tiskom, uradne zavitke s natisom glave ter razne oznanilne napise. Za slavne občinske, šolske in druge uradne zavitke, oznanila, napise, razglase, plačilne predpise, prejemas potrdila itd. Za obrtnike in trgovce pisma, zavitke, okrožnice, računske, opomine, menice, cenike, dopisnice, naslovnice, letake in lepake s črnim in drugobarvnim tiskom. Za posojilnice, zadruga in društva: pravila, zapisnike, pristopnice in sprejemnice, letna poročila, računske zaključke, društvene znake, vabila itd.

Trgovina tiskarne sv. Cirila MARIBOR, v lastni hiši Koroška cesta števil. 5

priporoča svojo veliko zalogo raznega papirja, peresnikov, peres, škatic za peresnike, svinčnikov, radirk, kamenčkov, tablic, črnih, zavrtkov (barvanih in belih, v vseh velikostih), trgovskih knjig, noticov, pismenega papirja v mapah in škatljah, razglednic, itd. — Svete podobe (male, velike in stenske), razpela vseh velikosti, molitveniki, moleki, svetinjice, škapulirji. — Štambilije za urade in dr. — Postrežba točna in solidna.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po **4%**.

Za nalaganje denarja po pošti so na razpola gopoložnice c. kr. pošne hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poroštvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljeknjižno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Bell vol“, Graška (cesta) ja Viljema) cesta št. 9.